

NaturErhvervstyrelsen
Center for Jordbrug, Planter
Den 10. juli 2013
Sagsnr.: 11-3041-000004
JSH/BEGY

**Referat
af
19. møde i Udvalget for Planter og Plantesundhed
Tirsdag den 28. maj 2013**

Mødet blev holdt hos NaturErhvervstyrelsen, København

Deltagere: Steen Lykke Nielsen, Århus Universitet, formand
Hans M. Hedegaard, Dansk Skovforening
Lise Nistrup Jørgensen, Århus Universitet
Per Boisen Andersen, Danske Havecentre
Anne Fabricius, Dansk Gartneri
Bent Leonhard, Dansk Gartneri, Gartnerirådgivningen
David Collinge, Københavns Universitet
Hans Peter Ravn, Københavns Universitet
Niels Ellermann, Fødevarestyrelsen
Kristine Riskær, NaturErhvervstyrelsen
Bettina Gylden, NaturErhvervstyrelsen
Jørgen Søgaard Hansen, NaturErhvervstyrelsen

Afbud/ikke til stede: Iben M. Thomsen, Københavns Universitet
Annie Enkegaard, Århus Universitet
Ghita Cordsen Nielsen, Videncentret for Landbrug

Formanden bød velkommen til det nyindstillede udvalg og bød særligt velkommen til udvalgets nye medlemmer. NaturErhvervstyrelsen har udnævnt Steen Lykke Nielsen som fortsat værende formand for Udvalget for planter og plantesundhed.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden blev godkendt.

2. Konstituering af udvalget og udvalgets forretningsorden

Udvalget valgte Hans Hedegaard, Dansk Skovforening, som næstformand for Udvalget for Planter og Plantesundhed.

Formanden gennemgik kort den nye forretningsorden, som blev taget ad notam og der lød en opfordring til medlemmerne om at læse referaterne fra møder i Stående Komite for Plantesundhed (SCPH) og EU Plantechefgruppen (COPHS) for at holde sig orienteret om relevante emner i fht. udvalgets arbejde.

Det blev desuden nævnt at som udgangspunkt er alle dagsordenener og referater fra udvalgets møder offentlige, der kan blive nævnt fortrolige emner under møderne, men disse vil ikke fremgå af referaterne.

3. Orientering fra formanden og sekretariatet

Formanden orienterede fra afholdelsen af 100 års jubilæet for Statens plantepatologiske Forsøg og henviste til og omdelte eksemplarer af det udarbejdede jubilæumsskrift, hvor også udvalgets (tidligere Plantesundhedsrådet) historie er omtalt.

NaturErhvervstyrelsen orienterede om igangværende omlægning af styrelsens hjemmeside, herunder siderne om overvågningsarbejdet for planteskadegørere.

4. Opfølgning siden udvalgets 18. møde

Temamøde i UFPP regi om ny kommende EU-planteforordning

Den tidligere drøftede ide om endnu et temamøde om elementer i den nye ”pakke” af EU forordningsforslag på planteområdet er endnu ikke effektueret. Udvalget var enig i at når der senere er kommet gang i EU forhandlingerne kan der vise sig temaer, det vil være nyttigt at tage op på et temamøde i udvalget. NaturErhvervstyrelsen blev opfordret til at opretholde dialogen i Arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter om avlskontrolkoncepter og – omfang. David Collinge nævnte konkret, at de nye regler vedr. heterogene sorter sandsynligvis vil få konsekvenser for plantesundhedsvurderingen af en sort, da det er sværere at vurdere sygdomsresistens i heterogene sorter end i homogene. David indsender yderligere beskrivelse af dette emne til Styrelsen.

UFPP arbejdsgruppe vedr. kartoffelbrok

Formanden havde udsendt bilag med beskrivelse af den sondering, han havde gjort i forhold til behov for at etablere en særlig ad-hoc arbejdsgruppe om kartoffelbrok. Konklusionen var, at der ikke er nogen ny og øget trussel-situation i Danmark vedr. kartoffelbrok og at det derfor ikke er relevant med en arbejdsgruppe på nuværende tidspunkt. Udvalget tog dette til efterretning.

Phytophthora ramorum situationen

NaturErhvervstyrelsen havde med mail fulgt op på behovet for information om situationen hvad angår fund af *Phytophthora ramorum* under kontrollen i 2012.

5. Aktuelle sager på internationalt plan på plante- og plantesundhedsområdet

Nye kommende EU planteforordninger, inkl. om kontrol ("pakken")

NaturErhvervstyrelsen orienterede om status for processen i EU og i Danmark. Man var nu nået til et gennemarbejdet udkast til ramme- og grundnotater for pakkens elementer med formulering af dansk forhandlingsmandat, baseret på blandt andet høringsinput fra interessenterne.

Forhandlingerne i Bruxelles i rådarbejdsgrupper starter i juni 2013.

EUPHRESKO II aktiviteter

Formanden gav udvalget et opdateret overblik over aktiviteterne og resultaterne under EUPHRESKO II og nævnte de opslag, hvor der er rejst dansk medfinansiering og der derfor vil være danske deltagelse.

Dansk input til ny EUPHRESKO runde

Formanden redegjorde for de danske input til mulige emner, der er afleveret i forhold til indhold af den forstående sidste EUPHRESKOII runde, bl.a om sortbensyge i kartofler og videreudvikling af Q-detect konceptet med udvidelse af sygdomsspektret der kan detekteres i marken. Der kan findes yderlige oplysninger på EUPHRESKO's hjemmeside, som kræver et pass word for detaljerede oplysninger, hvilket kan oplyses ved henvendelse til Steen Lykke Nielsen

Status for videreførelse af EUPHRESKO ERA-nettet, når EU-bevillingen ophører i 2014

NaturErhvervstyrelsen bekræftede, at der arbejdes aktivt på en løsning, hvor EPPO kan overtage sekretariatet for et videreført ERA-net for de forskningsbevilligende myndigheder på plantesundhedsforskningsområdet. Der er gode perspektiver for at det kan blive en realitet for foreløbig en toårig periode fra 2014.

Status i forhold til adviseret russisk importstop for kartofler samt planter til plantning

NaturErhvervstyrelsen orienterede om status for sagen, som løbende udvikler sig. Der foregår intensive EU bestræbelser på at undgå at et russisk varslet importforbud sættes i værk.

ISPM 15 introduktion i EU indre marked

NaturErhvervstyrelsen orienterede om at det fortsat drøftes på EU-niveau om der skal indføres et krav om at al træemballage, der bruges i forbindelse med transporten af varer i det indre marked, skal overholde ISPM 15 og dermed varmebehandles og mærkes. Den europæiske brancheorganisation for emballagetræindustrien har på det seneste udtrykt skepsis. I forbindelse med en tidligere høring af resultatet af en EU-konsekvensanalyse, som NaturErhvervstyrelsen sendte til de relevante i Danmark, har styrelsen ikke hørt reaktioner.

Bilagsændringer til plantesundhedsdirektivet undervejs

NaturErhvervstyrelsen orienterede kort om de ændringer, der er undervejs i forhold til EU karantæneskadegørerlisterne og de øvrige bilagsbestemmelser om planteskadegørere i plantesundhedsdirektivet. Oplægget til beslutning i plantesundhedskomitéen er lavet af en "annex-arbejdsgruppe" under Kommissionen, med eksperter fra medlemslandene.

I pakken af forslag til bilagsændringer indgår også afviklingen af kravet om at der skal tages jordprøver i al planteskolejord til undersøgelse for kartoffelcystenematoder. Dette betyder at der bliver behov for at oprette en særlig eksportordning for planteskoleplanter til de lande i verden, som kræver at dyrkningsjorden for alle planter til plantning er undersøgt officielt og fundet fri for kartoffelcystenematoder.

Bent Leonhard, Danske planteskoler, Gartnerirådgivningen, opfordrede til et særligt møde om denne problematik, med henblik på at afklare og aftale nærmere, hvad der skal ske. Det aftaltes at sætte punktet på dagsordenen for næstkommende møde i Arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter.

6. Kartoffler. Aktuelle emner

Betingelserne for EU markedsføring af polske kartofler

NaturErhvervstyrelsen orienterede om drøftelserne i EU plantesundhedskomiteen af et oplæg til polske planer om at ændre på arrangementet, som skal sikre mod spredning til det indre marked af ringbakteriose med polske kartofler.

Epitrix

NaturErhvervstyrelsen orienterede om, at der er arrangeret dansk overvågning for Epitrix biller i tilknytning til prøvetagningen af kartofler i anden sammenhæng.

Det danske kartoffelmeristemprogram

Formanden beskrev kort de ændringer, der var gennemført, hvorefter Aarhus Universitet ikke længere står for Den danske Kartoffelmeristembank, Opgaven er overført til et privat firma, som vedligeholder banken, imens sygdomstest foretages af SASA (Science and Advice for Scottish Agriculture).

Revision af kartoffelbekendtgørelsen og udenlandsk ønsket om ligestilling af miniknolde med materiale i det danske læggekartoffel meristemprogram

Foranlediget af EU forhandlinger og forespørgsel fra andre MS og læggekartoffelfirmaer i Danmark, er der foretaget en analyse af det danske kartoffelmeristemprogram, som har eksisteret i årtier og blev indført for at udrydde og forebygge kartoffelringbakteriose og andre kartoffelpatogener i Danmark. Der blev konkluderet, at kravene til sygdomstest af kartoffelgenbankmateriale, som er første led i al produktion af danske læggekartofler, kan reduceres i forhold til visse virus, som ikke vides at forekomme i EU eller ikke er særlig betydningsfulde i kartoffelavl. Desuden vil der ikke fremadrettet være krav om meristemskæring i selve formeringsmetoden i genbanken. Udkast til revideret kartoffelbekendtgørelse, hvor reglerne for kartoffelgenbanken skal indføres, er ved at være klar og vil blive implementeret snarest muligt, oplyste NaturErhvervstyrelsen.

NaturErhvervstyrelsen orienterede om status for drøftelserne med Nederlandene om hvilke testkrav der bør gælde for kartoffelkerneplanter. Der er fortsat ikke fuld overensstemmelse mellem det danske og det nederlandske system, på trods af de danske beslutninger om ændring af testlisten.

Globodera pallida, fund i Danmark

NaturErhvervstyrelsen orienterede om et fund af hvid kartoffelcystenematod i dansk konsumavl og at der nu også formentligt også er gjort fund i læggekartoffelavl. Sidstnævnte undersøges nærmere pt. Fundene vil give nye udfordringer i fht. valg af resistente sorter til bekæmpelse af nematoderne. Mange sorter er ikke resistente mod *G. pallida*, men situationen ændrer sig og der findes efterhånden sorter på markedet som er velegnet til bekæmpelse af begge arter.

Dansk status i forhold til kartoffelringbakteriose

NaturErhvervstyrelsen har erklæret Danmark fri for ringbakteriose på IPPC niveau og vil gå videre på EU plan med at få Danmarks status for kartoffelringbakteriose højnet, baseret på 9 år i træk uden fund af sygdommen i dansk kartoffelavl.

7. Væksthus- og planteskoleplanter samt frugtavl. Aktuelle emner

Anoplophora træbukke

Hans Peter Ravn, Københavns Universitet, orienterede om resultaterne fra et EUPHRESKO-projekt om risikohåndtering i forhold til EU regulerede *Anoplophora* træbukke (se mødebilag). Nogle hovedkonklusioner:

- Spredning sker kun til nærmeste værtplante, altså meget begrænset spredning lokalt fra 1. angrebssted.
- Sporing af træbukke ved hjælp af hunde indeholder lovende perspektiver. Dog er det svært at lave undersøgelser om og at påvise eventuelle "falske positive" endnu.
- Et udbytte af forskningen bliver blandt andet en dansk "best practice" manual.

Henvendelse til Udvalget fra Danminar (om sporhunde)

Formanden henviste til en henvendelse fra firmaet Danminar med opfordring til at være opmærksom på muligheden for brug af sporhunde i *Anoplophora* overvågningen (se mødebilag). Formanden havde hermed orienteret udvalget og henvendelsen gav ikke udvalget anledning til bemærkninger.

Status for drøftelser af brancheønsker til ændring af elementer i den danske avlskontrolmodel

NaturErhvervstyrelsen henviste til tidligere udsendt henvendelse til arbejdsgruppen for gartneri- og planteskoleplanter, som opfølgning på tidligere møde i arbejdsgruppen. (se mødebilag). I henvendelsen meddelte NaturErhvervstyrelsen, at de fortsatte drøftelser om den danske avlskontrolmodel (herunder af registrerings- og kontrolkrav til detailbutikker med plantesalg og til små producenter) bør tages som del af den procedure og konsultation, som nu forløber i tilknytning til behandlingen af kommissionens forslag til ny EU forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere. Per Boisen Andersen, Danske Havecentre, opfordrede styrelsen til at opretholde en løbende dialog og drøftelser om emnet i arbejdsgruppen.

8. Landbrugsafgrøder. Aktuelle emner

Opfølgning vedr. konsekvenser af fund af rizomania i Jylland

NaturErhvervstyrelsen rekapitulerede, at man tidligere, i forbindelse med den målrettede overvågning i Jylland, havde konstateret en isoleret forekomst af rizomania, knyttet til en specifik produktionsenhed hvorfra der ikke er leveret materiale til andre.

Det forsøges indkredset, hvilke postnummerområder der skal defineres som inficeret og hvor der derfor skal tages jordprøver inden plantesundhedscertifikat kan udstedes. NaturErhvervstyrelsen følger derudover op med overvågning i Jylland og indtil videre fortsætter Jyllands generelle status som fortsat fri for Rizomania (til erklæring i kartoffel-eksportsammenhæng). Efterfølgende er udsendt nyhed fra Styrelsen d. 23.4 2013 med oplysning om hvilke postnummerområder, der er indbefattet som undersøgelses område mht. rizomania.

Udvalget noterede sig dette.

9. Skovtræer og træ. Aktuelle emner

Formanden henviste til det meget positive svar fra Fødevarerministeren på henvendelsen fra formanden, på udvalgets vegne, om behovet for fokus på de potentielle plantesundhedstrusler forbundet med omfattende import af træmasse til energiformål. Udvalget noterede sig med tilfredshed svaret og sagen følges.

NaturErhvervstyrelsen orienterede om resultatet af Europakommissionen/FVO's seneste audit i Portugal om fyrrevednematode-situationen, med fokus på de officielle portugisiske indsatser i bufferzonerne. Der er tale om forbedringer, men indsatserne lever fortsat ikke helt op til de aftalte handlingsplaner og der konstateredes fortsat nogle mangler. FVO bruger mange ressourcer på audits i Portugal.

10. Eventuelt, herunder fastsættelse af næste møde

Næste udvalgmøde berammes til onsdag den 30. oktober 2013 kl. 10:00 hos Fødevarestyrelsens laboratorium i Ringsted.